

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจอาเซียนที่กำลังฟื้นตัวจากวิกฤตการเงินโลกเนื่องจากการมาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพที่รัฐบาลแต่ละประเทศในอาเซียนได้ดำเนินการเพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่นในอุปสงค์ของตลาดและรักษาเสถียรภาพของตลาดการเงิน ส่งผลให้เศรษฐกิจอาเซียนขยายตัวร้อยละ 1.5 ในปี 2552 และคาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 4.9-5.6 ในปี 2553 ในอนาคตสิ่งที่ท้าทายสำหรับอาเซียนคือการรักษาการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยการใช้นโยบายการเงินและปฏิรูปนโยบายการคลังให้เหมาะสมและการเสริมสร้างมาตรการมั่นคงที่ได้รับในโอกาสที่เหมาะสม นับตั้งแต่วิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชีย 2540-2541 (www.asean.org, 2556) ทำให้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) มีการสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงตลาดทุนอาเซียนเข้าด้วยกัน เพื่อยกระดับความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มอาเซียนให้เพิ่มสูงขึ้น โดยเกิดจากความร่วมมือของตลาดหลักทรัพย์ 7 แห่งใน 6 ประเทศสมาชิกอาเซียนประกอบด้วยตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย, ประเทศมาเลเซีย, ประเทศฟิลิปปินส์, ประเทศสิงคโปร์, ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศละแห่ง และประเทศเวียดนาม 2 แห่ง (โฮจิมินห์และฮานอย) ที่ร่วมกันจัดทำโครงการเชื่อมโยงระบบการซื้อขายหลักทรัพย์อาเซียน (ASEAN Exchange Linkage) เพื่อพัฒนาตลาดทุนในภูมิภาคอาเซียนภายใต้แผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

โครงการตลาดหลักทรัพย์อาเซียน (ASEAN Exchanges) จึงนับเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาตลาดทุนของภูมิภาคอาเซียนที่จะสร้างโอกาสและช่องทางการระดมเงินทุนใหม่ให้แก่ประเทศสมาชิก รวมถึงประเทศไทย ซึ่งเม็ดเงินลงทุนที่หลั่งไหลเข้ามาจะเป็นอีกแรงหนุนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับหลักทรัพย์ของประเทศในอาเซียนให้เป็นที่ยอมรับของนักลงทุนทั่วโลกและเพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินของประเทศสมาชิก ด้วยการส่งเสริมธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศ เพิ่มช่องทางและประสิทธิภาพในการเข้าถึงตลาดหลักทรัพย์ในอาเซียนให้สะดวกและง่ายขึ้น ทั้งนี้ การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์อาเซียนจะช่วยเพิ่มโอกาสในการระดมทุนและดึงดูด เม็ดเงินลงทุนใหม่ๆเข้ามาในภูมิภาคเพิ่มขึ้น อันจะมีส่วนช่วยเกื้อหนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียนรวมถึงราชอาณาจักรไทย

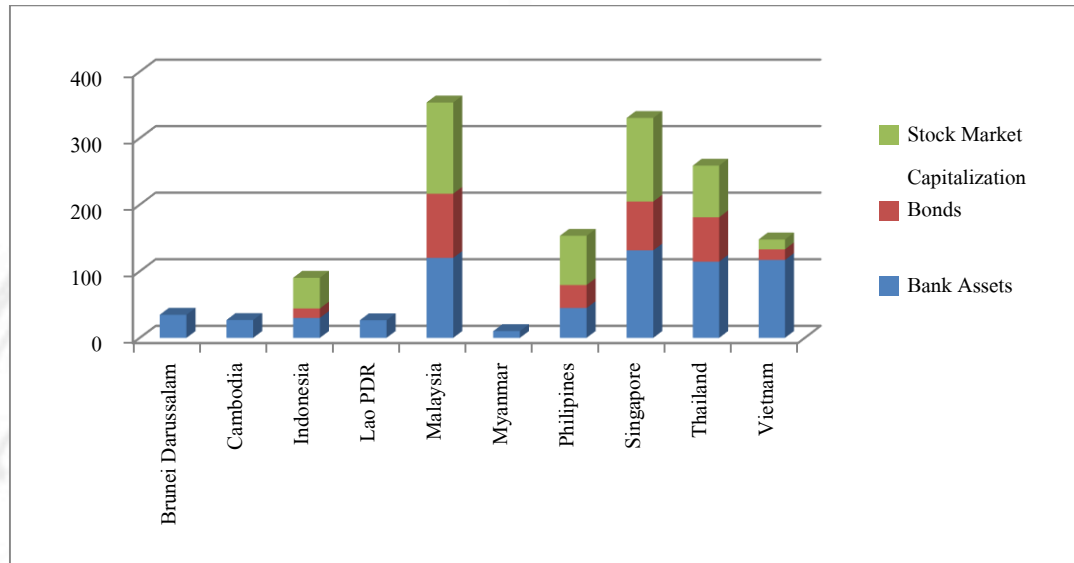
การรวมตัวกันของตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสมาชิกทั้ง 7 แห่งจะทำให้หลักทรัพย์ในอาเซียนโดดเด่นมากขึ้น อันจะเอื้อประโยชน์แก่บริษัทจดทะเบียนในประเทศสมาชิก รวมถึงบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย และนักลงทุน คือ จะเพิ่มความน่าสนใจให้แก่ตลาดหลักทรัพย์อาเซียนมากขึ้นเพราะตลาดมีขนาดใหญ่ขึ้นด้วยมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด หรือ มูลค่าตลาดรวมกว่า 2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ มากเป็นอันดับ 9 ของโลกซึ่งหากพิจารณาเฉพาะตลาดหลักทรัพย์ที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียนอย่างสิงคโปร์ยังมีมูลค่าตลาดเพียงอันดับ 22 ของโลก ขณะที่ไทยอยู่ในอันดับ 28 ของโลก ทั้งนี้การรวมกลุ่มกันยังช่วยเพิ่มความหลากหลายของหลักทรัพย์จากการรวมหลักทรัพย์ที่โดดเด่นและแตกต่างกันในแต่ละตลาด นอกจากนี้ การเข้าถึงข้อมูลและการลงทุนที่สะดวกมากขึ้น จะสร้างแรงจูงใจให้นักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เข้ามาลงทุนในอาเซียนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งจะเพิ่มช่องทางที่สะดวกขึ้น สำหรับการลงทุนในอาเซียน ซึ่งทำให้นักลงทุนมีความคล่องตัวมากขึ้น ในการซื้อขายหลักทรัพย์ในอาเซียน อีกทั้งยังช่วยกระจายความเสี่ยงในการลงทุนจากโอกาสการลงทุนในหลักทรัพย์หลากหลายประเภทขณะเดียวกันอาเซียนนับเป็นกลุ่มประเทศเศรษฐกิจใหม่ที่มีการเติบโตที่ดีและมีปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง จึงเป็นโอกาสดีของนักลงทุนจากประเทศต่างๆ รวมถึงนักลงทุนไทย ในการคว้าโอกาสทำกำไรจากผลตอบแทนของบริษัทในภูมิภาคอาเซียน แต่ในทางกลับกันการเข้าถึงและการซื้อขายหลักทรัพย์ที่คล่องตัวมากขึ้น อาจส่งผลให้ตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสมาชิกมีความผันผวนยิ่งขึ้นและเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักลงทุนต้องเพิ่มความระมัดระวัง

ภาคการเงิน (Financial Sector) เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่ระดมเงินทุนจากผู้ที่มีเงินออมเหลือ และจัดสรรเงินออมไปสู่ผู้ลงทุนที่ต้องการเงินทุนสามารถสร้างเงินสู่ระบบเศรษฐกิจได้จากกระบวนการรับฝากเงินและการสินเชื่อ (กัทธกิตต์ เนตินิยม) ภาคการเงิน จึงเป็นสาขาหนึ่งที่จะเปิดเสรีภายใต้การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในฐานะโอกาสสำคัญสำหรับการสร้างผลตอบแทนจากตลาดเงินและตลาดทุนที่เปิดกว้างมากขึ้นในภูมิภาคอาเซียน การเปิดเสรีภาคการเงินจะอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงิน ทั้งด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ นอกจากนี้ การเชื่อมโยงตลาดทุนของประเทศสมาชิกอาเซียนยังเป็นการเพิ่มแหล่งระดมทุนของภาครัฐกิจ และเป็นทางเลือกให้กับนักลงทุนในการออมและการลงทุน ซึ่งจะทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว อย่างไรก็ตามการเปิดเสรีภาคการเงินจะมีขึ้นในปี 2563 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556)

อีกทั้งภาคการเงิน มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนภาคเศรษฐกิจจริงในการขยายตลาดและฐานการผลิต เพื่อให้เกิดการค้าการลงทุนระหว่างกันมากขึ้น ทำให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน และประชาชนในภูมิภาคมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยความร่วมมือด้าน

การเงินของประเทศสมาชิก คือ (1) ความร่วมมือด้านระบบการชำระเงิน ระบบการชำระเงินที่เชื่อมโยงกันในภาคธุรกิจของประเทศสมาชิกให้มีประสิทธิภาพเข้าด้วยกัน ทั้งในด้านการทำธุรกรรมการค้าและลงทุนระหว่างประเทศ การโอนเงินข้ามพรมแดน รวมถึงการชำระและส่งมอบหลักทรัพย์ทางการเงิน (2) การเปิดเสรีเงินทุนเคลื่อนย้าย ด้วยการลดอุปสรรคจากกฎระเบียบและขั้นตอนในการอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนเพื่อรองรับการลงทุนจัดตั้งธุรกิจ และการลงทุนทางการเงินข้ามพรมแดน และให้ความสำคัญต่อการดูแลเสถียรภาพการเงิน หากเงินทุนเคลื่อนย้ายและอัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวน (3) การเปิดเสรีภาคธนาคารเนื่องจากบทบาทของภาคธนาคารในการเป็นแกนหลักของระบบการเงินในภูมิภาค ทั้งในด้านเป็นผู้ให้บริการหลักในระบบการชำระเงิน เป็นตัวกลางในการระดมเงินออมและจัดสรรเงินลงทุนของระบบเศรษฐกิจ รวมถึงการเป็นผู้ขายบริการด้านการบริหารความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน ให้กับภาคธุรกิจและประชาชน (4) การพัฒนาตลาดทุน จะเกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมที่ทำให้ระบบการเงินของอาเซียนมีความสมดุลและลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตทางการเงิน โดยไม่ต้องพึ่งพาระบบสถาบันการเงินเพียงอย่างเดียวในการระดมเงินออมและจัดสรรเงินลงทุน ขณะเดียวกันการพัฒนาตลาดทุนในภูมิภาคอาเซียนยังเป็นการเพิ่มแหล่งระดมทุนสำหรับภาคธุรกิจ และเป็นทางเลือกใหม่ในการออมและลงทุนในตลาดทุนของประเทศสมาชิกอาเซียน นอกเหนือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดทุนของแต่ละประเทศในอาเซียนมีขนาดค่อนข้างเล็ก ไม่สามารถแข่งขันกับตลาดทุนสำคัญของโลก ดังนั้น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จึงสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงตลาดทุนอาเซียนเข้าด้วยกัน เพื่อยกระดับความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มอาเซียนให้เพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกันนักลงทุนก็สามารถเข้ามาลงทุนหรือระดมทุนได้สะดวกรวดเร็วจากการมีมาตรฐานและกฎระเบียบที่สอดคล้องกัน (ประสาร ไตรรัตน์วรกุล, 2556)

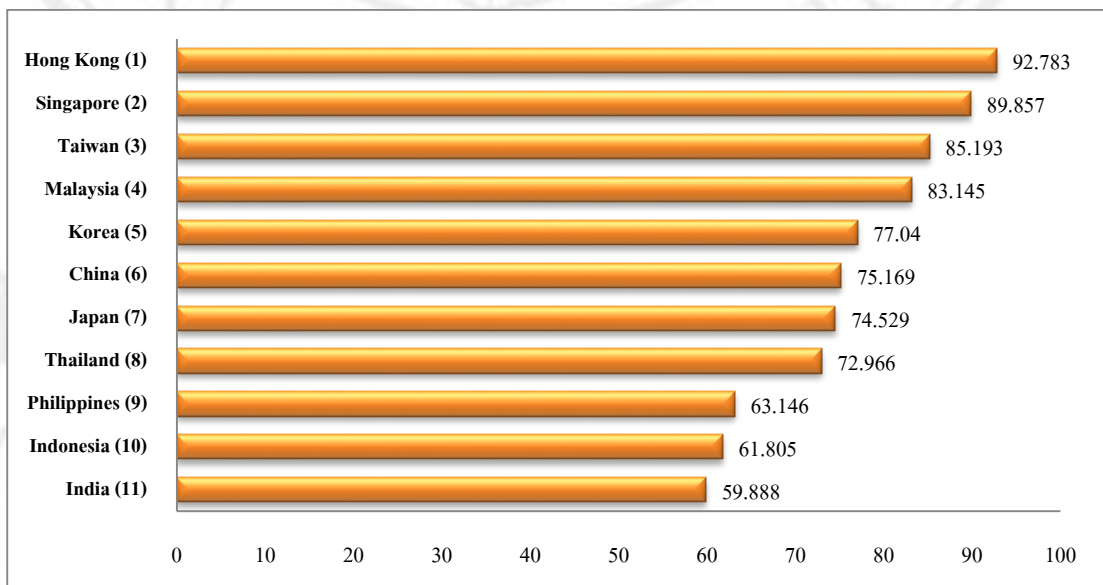
จากรูปที่ 1.1 แสดงให้เห็นถึงประเทศที่มีหุ้นสินทรัพย์ทางการเงินขนาดใหญ่ ซึ่งมีแนวโน้มสู่การพัฒนามูลค่าตามราคาตลาด เมื่อเปรียบเทียบผลรวมสินทรัพย์ทางการเงินในประชาคมอาเซียน 2554 (% ของ GDP) ภายในกลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศมาเลเซียที่มีผลรวมสินทรัพย์ทางการเงินมากที่สุด รองลงมา คือ ประเทศสิงคโปร์, ประเทศไทย, ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศเวียดนาม คิดเป็นร้อยละ 353.65, 330.45, 258.7, 153.2, และ 147.75 ตามลำดับ

หมายเหตุ: bank assets (claims on the domestic real nonfinancial sector by deposit money banks) come from IMF/IFS, lines 22, a-d; stock market capitalization is from the World Bank database; bonds (sum of local currency and foreign currency bonds) are from ADB's Asian Bond Online database.

ที่มา: IMF, International Financial Statistics database, www.imf.org; World Bank, database, <http://data.worldbank.org>; and ADB, Asian Bond Online, <http://asianbondsonline.adb.org/index.php>

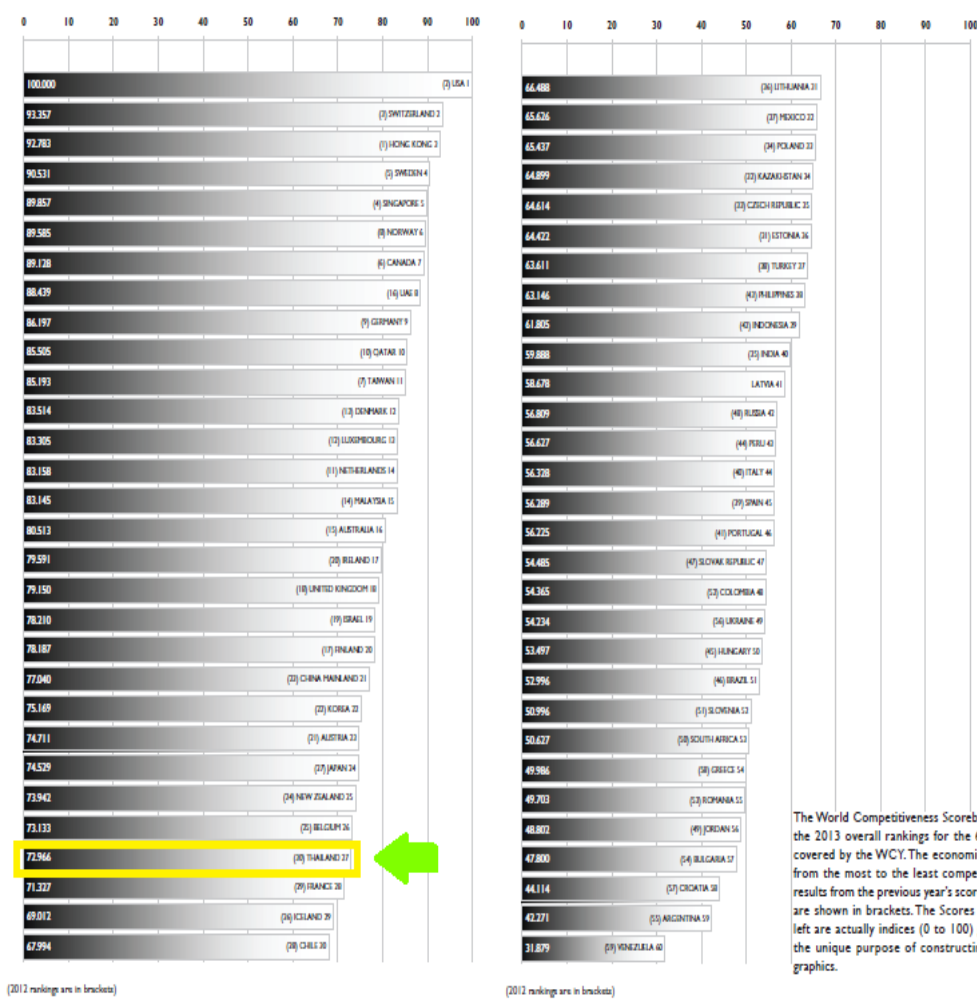
รูปที่ 1.1 ผลรวมสินทรัพย์ทางการเงินในประเทศอาเซียน 2554 (% ของ GDP) ภายในกลุ่มประเทศอาเซียน

ที่มา: IMD International, Lausanne, Switzerland

รูปที่ 1.2 IMD: Asian Countries Ranking 2556

จากรูปที่ 1.2 และ 1.3 แสดงให้เห็นถึงการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลกของ IMD เป็นหลักเกณฑ์ในการชี้วัดประสิทธิภาพธุรกิจในแต่ละประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่บ่งชี้ความแข็งแกร่งของธนาคารกลาง และความพร้อมของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของประเทศ อีกทั้งยังมีภาคการเงินที่เป็นตัวช่วยในการอำนวยความสะดวกในกิจกรรมทางเศรษฐกิจสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการเพิ่มผลผลิตและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจของประเทศไทย อยู่ในอันดับ 27 จาก 60 ประเทศ ในปี 2556 มีการยกอันดับขึ้นมาจากปี 2555 ซึ่งประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 30 (รูปที่ 1.3) หากสังเกตในภูมิภาคอาเซียน จะเห็นได้ว่าประเทศไทยกลับมามีขีดความสามารถในการแข่งขันค่อนข้างต่ำในระดับอาเซียน คือ อยู่ในอันดับที่ 8 จาก 11 ประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในปี 2556 (รูปที่ 1.2)

ที่มา: IMD International, Lausanne, Switzerland

รูปที่ 1.3 IMD: THE WORLD COMPETITIVENESS SCOREBOARD 2556

เนื่องจากตลาดทุนของแต่ละประเทศในอาเซียนมีขนาดค่อนข้างเล็ก ไม่สามารถแข่งขันกับตลาดทุนสำคัญของโลกได้ จากความร่วมมือของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจอาเซียนจะเห็นได้ว่าราชอาณาจักรไทยต้องพยายามพัฒนาปัจจัยพื้นฐานในหลายด้าน ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ความสามารถของบุคลากรภายในประเทศให้มีความสามารถด้านการเงินได้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาศักยภาพของสถานประกอบการ การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการให้มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ราชอาณาจักรไทยจะได้มีความสามารถในการแข่งขันภายในกลุ่มประเทศอาเซียนและภายนอกได้ดีขึ้นในอนาคต

การก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 จะส่งผลกระทบต่ออย่างไรกับประเทศไทยและประเทศไทยจะยืนอยู่ตรงไหนในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป้าหมายด้านเศรษฐกิจหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างอาเซียน ภายหลังการลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนประชาคมเศรษฐกิจจะมีองค์ประกอบสำคัญ คือ การเป็นตลาดและเป็นฐานการผลิตร่วมกัน และเงินลงทุนที่เสรีมากขึ้น มีความสามารถในการแข่งขันสูง มุ่งสร้างความเท่าเทียมในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศอาเซียน และการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาเซียนเข้ากับประชาคมโลก

ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ จึงนำไปสู่การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์กลุ่มการเงินในตลาดหลักทรัพย์อาเซียน ทั้งในลักษณะความสัมพันธ์เชิงคุณภาพระยะยาว โดยใช้กระบวนการทางเศรษฐมิติ Panel ARDL (Autoregressive Distributed Lag) โดยมุ่งประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในการตั้งนโยบายให้สอดคล้องกับการการลงทุน และลดความเสี่ยงทางด้านการลงทุน เพื่อนำไปสู่การดึงดูดการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มภาคการเงิน จากนักลงทุน ส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะ โครงสร้างและผลการดำเนินงานของดัชนีตลาดหลักทรัพย์กลุ่มการเงินในตลาดหลักทรัพย์อาเซียน
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของดัชนีหลักทรัพย์กลุ่มการเงิน ทั้งในลักษณะความสัมพันธ์เชิงคุณภาพระยะยาวและระยะสั้น ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์อาเซียน

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงข้อมูลทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและภาครัฐ ในการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวของดัชนีหลักทรัพย์กลุ่มการเงิน ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์อาเซียนเพื่อเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจลงทุน และลดความเสี่ยงในอนาคต

2. เพื่อทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในระยะสั้นและระยะยาวที่มีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวของดัชนีหลักทรัพย์กลุ่มการเงิน ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์อาเซียนที่เป็นข้อมูลในเชิงวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและภาครัฐของประเทศไทย เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาหรือนำไปใช้วางแผนนโยบายเศรษฐกิจในส่วนที่เกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์กลุ่มการเงิน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ดังนี้ ตัวแปรตาม คือ อัตราผลตอบแทนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์กลุ่มการเงินในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนตัวแปรอิสระ คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศที่แท้จริง (Real GDP) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ (Exchange Rate) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในแต่ละประเทศ (Deposit Interest Rate; INT) โดยการศึกษาครั้งนี้เริ่มจากการเก็บ ได้แก่ ดัชนีตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย (Indonesia Stock Exchange - IDX) ดัชนีตลาดหลักทรัพย์เบอร์ชามาเลเซีย (Bursa Malaysia - BM) ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ฟิลิปปินส์ (Philippines Stock Exchange - PSEi Index) ดัชนีตลาดหลักทรัพย์เตรทส์ไทมส์สิงคโปร์ (Singapore Straits Times Index - STI) และดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand - SET) นอกจากนี้ไม่รวมตลาดหลักทรัพย์ของประเทศเวียดนาม เพราะเพิ่งเข้าร่วมประเทศสมาชิกกลุ่มตลาดหลักทรัพย์อาเซียนและมีข้อมูลไม่เพียงพอ รวมถึงประเทศเมียนมาร์, ประเทศลาว, ประเทศกัมพูชา และประเทศบรูไนดารุสซาลาม เนื่องจากยังไม่เข้าสู่ประเทศสมาชิกกลุ่มตลาดหลักทรัพย์อาเซียนจะทำการศึกษาดังแต่ปี พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2555

1.5 นิยามศัพท์

ตลาดหลักทรัพย์อาเซียน (ASEAN Exchanges) หมายถึงความร่วมมือของตลาดหลักทรัพย์ 7 แห่งใน 6 ประเทศสมาชิกอาเซียนประกอบด้วยตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย, ประเทศมาเลเซีย, ประเทศฟิลิปปินส์, ประเทศสิงคโปร์, ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศละแห่ง และประเทศเวียดนาม 2 แห่ง (โฮจิมินห์และฮานอย) ที่ร่วมกันจัดทำโครงการเชื่อมโยงระบบการซื้อขายหลักทรัพย์อาเซียน

(ASEAN Exchange Linkage) เพื่อยกระดับหุ้นในอาเซียนให้เป็นหลักทรัพย์ที่ได้รับการยอมรับ (asset class) จากนักลงทุนทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) หมายถึง การรวมตัวของชาติใน ASEAN 10 ประเทศ โดยมี ประเทศไทย, ประเทศเมียนมาร์, ประเทศลาว, ประเทศเวียดนาม, ประเทศมาเลเซีย, ประเทศฟิลิปปินส์, ประเทศสิงคโปร์, ประเทศอินโดนีเซีย, ประเทศกัมพูชาและประเทศบรูไนดารุสซาลาม เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน จะมีรูปแบบคล้ายๆ กลุ่ม Euro Zone นั้นเอง จะทำให้มีผลประโยชน์, อำนาจต่อรองต่างๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้น และการนำเข้า ส่งออกของชาติในอาเซียนก็จะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศอาจจะขอไว้ไม่ลดภาษีนำเข้า

ภาคการเงิน (Financial Sector) หมายถึง ภาคเศรษฐกิจที่ประกอบธุรกิจด้านการเงิน โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างผู้ออมและผู้ลงทุน รวมทั้งให้บริการ ด้านการเงินอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะด้านการชำระเงิน ซึ่งภาคเศรษฐกิจการเงินนี้จะประกอบไปด้วยสถาบันการเงินประเภทต่าง ๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ กิจการวิเทศธนกิจ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันภัย และตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง (Real Gross Domestic Product: Real GDP) หมายถึง มูลค่าของผลผลิตและผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศที่หักผลจากการเปลี่ยนแปลงในราคาของผลผลิตออกแล้ว ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงในผลิตภัณฑ์ภายในประเทศที่แท้จริงจึงสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงปริมาณของผลผลิตเท่านั้น

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate: EX) หมายถึง ราคาหรืออัตราของเงินตราสกุลหนึ่งที่จะใช้แลกเปลี่ยนกับเงินตราสกุลอื่น

อัตราดอกเบี้ย (Interest Rate) หมายถึง ราคาหรืออัตราค่าตอบแทนจากการใช้บริการของเงินกู้ หรือสินเชื่อหรือปัจจัยการผลิตประเภททุน ในแง่ของเงินกู้มักคิดเป็นอัตราร้อยละของเงินต้นต่อช่วงเวลาหนึ่ง เช่น 1 ปี ส่วนในแง่ของค่าตอบแทนจากปัจจัยทุนนั้น ค่าตอบแทนไม่ใช่ราคาของปัจจัยทุน แต่เป็นอัตราค่าเช่าปัจจัยทุนนั้นๆ